

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र. २ - २०१८-१९

इयत्ता : ४ थी

विषय : भाषा (मराठी)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी क्रमांक : _____
 शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____
 केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____
 एकूण गुण : _____ प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	१	२	३	४	५	६	तोंडी	एकूण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण									
कमाल गुण	५	५	५	५	५	५	१०	४०	

लेखी चाचणी

प्र.१ ला : शब्द ऐकून लिही.

(गुण ५)

१) _____	२) _____
३) _____	४) _____
५) _____	६) _____
७) _____	८) _____
९) _____	१०) _____

प्र.२ रा : हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

आमच्या शेवग्याला सुंदर, हिरवट पोपटी नाजूक पालवी फुटली होती. झाड जोमानं उंच उंच वाढत होतं. नाजूक पानांची हिरवी नक्षीदार जाळी पसरली होती. काही फांद्यांना मोहोर फुलला होता. पांढऱ्या रंगाच्या फुलांचे घोंसच्या घोंस झाडांवर लोंबत होते. हिरव्यागार झाडाला पांढऱ्याशुभ्र फुलांचा फुलोरा उठून दिसत होता. आमचा शेवगा खूप छान बहरला होता. येणाऱ्या-जाणाऱ्यांची नजर त्यावर पडल्याशिवाय राहत नव्हती. एके दिवशी आमच्या घरी शेजारच्या काकू आल्या अन् म्हणाल्या, "दारात कधीही शेवगा लावू नये. घरात भांडण होतात. हे झाड तुम्ही तोडून टाका."

इतकं सुंदर झाड अन् तोडून टाका! मला जरा त्या काकूंचा रागच आला. मी काही म्हणायच्या आतच आई म्हणाली, "झाडं ती, सगळी सारखीच. उलट झाडं किती परोपकारी असतात. ती का बरं आपल्यात भांडणं लावतील? आपण माणसंच असा विचार करतो. झाडं तर आपल्याला फळं देतात, फुलं देतात, सावली देतात, पक्ष्यांना घरं देतात, आधार देतात. मी हे झाड लावलं ते जोपासण्यासाठी, तोडण्यासाठी नाही."

१) हिरव्यागार झाडाला कोणत्या रंगाच्या फुलांचा फुलोरा उठून दिसत होता?

(गुण १)

- अ) पोपटी ब) पांढरा क) लाल ड) हिरवा

इयत्ता ४ थी लेखी प्रश्नांबाबत शिक्षकांसाठी सूचना

* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

- प्र.१ ला : शब्द ऐकून लिही. गुण-५
- क्षेत्र : लेखन (श्रुतलेखन)
- उद्दिष्ट : जोडाक्षरविरहित व जोडाक्षरसहित शब्दांचे लेखन तपासणे.
- सूचना : यादीतील शब्द सांगतांना मोठ्याने वाचावा. शब्दाचा अर्थ लक्षात यावा म्हणून शब्द सलग वाचावा.
- गुणदान : प्रत्येक योग्य शब्दास अर्धा गुण याप्रमाणे गुणदान करावे.
- हा प्रश्न तपासताना शब्द सलग लिहिला असेल व लेखन नियमांनुसार बरोबर असेल तरच गुण द्यावा. उदा. 'पन्नास' ऐवजी 'पननास' किंवा 'चक्रधर' ऐवजी 'चकरधर' असे लिहिल्यास गुण देऊ नयेत.
१) बरकत	२) ताटात
३) शिकारी	४) हैराण
५) बाहेर	६) संवाद
७) हॅलो	८) पन्नास
९) वर्णन	१०) चक्रधर
- प्र.२ रा : हा उतारा वाच आणि त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. गुण-५
१) पांढरा	गुण-१
२) झाडे	गुण-१
३) झाडं परोपकारी असतात	गुण-१
४) या प्रश्नाच्या उत्तरादाखल विद्यार्थ्यांनी स्वभाषेत लिहिलेली उत्तरे स्विकारावीत. अर्थपूर्ण वाक्य असल्यास प्रत्येकी एक गुण द्यावा.	गुण-२

प्र.३ रा : दिलेली कविता वाच आणि खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या योग्य पर्यायाला गोल कर. गुण-५

क्षेत्र : लेखन

उद्दिष्ट : स्वअभिव्यक्ती तपासणे.

गुणदान : प्रत्येक अर्थपूर्ण शब्दाला एक गुण द्यावा.

१) डोंगर दरीत कोसळण्याची

२) तुम्हाला बरकत होऊ दे

३) गरीबांच्या झोपडीत उजेड नेण्यासाठी

४) विद्यार्थ्यांनी स्वभाषेत लिहिलेली उत्तरे स्विकारावीत. प्रत्येक अर्थपूर्ण वाक्याला एक गुण द्यावा.

प्र.४ था : खालील प्रश्न दिलेल्या सुचनेनुसार सोडव. गुण-५

क्षेत्र : स्वअभिव्यक्ती (लेखन)

अ) विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या भाषेत लिहिलेली वाक्य स्विकारावे. पण वाक्प्रचार गुण-९
मात्र तोच असावा.

ब) १) नभ २) माता गुण-९

यासारखे शब्द लिहिल्यास एक गुण द्यावा.

क) केर-कचरा पाला-पाचोळा गुण-९

ड) माझी शाळा अस्वच्छ नाही. गुण-९

इ) "हा चिमटा कुठून आणलास?" गुण-९

प्र.५ वा : खालील जाहिरात वाच आणि त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

१) नवाथे ते साईनगर गुण-९

२) शुक्रवार १.२.२०१९ गुण-९

३) रविवार गुण-९

४) दुरुस्तीसाठी गुण-९

५) जलप्राधिकरण गुण-९

प्र.६ वा : खाली काही चित्रे दिलेली आहेत त्या चित्राचे निरीक्षण करून कोणती गोष्ट गुण-५
तुला सुचते ती लिहून काढ.

क्षेत्र : स्व-अभिव्यक्ती (लेखन)

उद्दिष्ट : स्व-अभिव्यक्ती तपासणे.

गुणदान :

गुण	निकष
५	दिलेल्या चित्रांचा संदर्भ लक्षात घेऊन सुसंगत अर्थपूर्ण लेखन. गोष्टीला सुरुवात, मध्य आणि शेवट आहे. खुलविण्यासाठी बारकावे व तपशील दिले आहेत.
४	दिलेल्या चित्रांचा संदर्भ लक्षात घेऊन सुसंगत अर्थपूर्ण लेखन. गोष्टीला सुरुवात, मध्य आणि शेवट आहे.
३	दिलेल्या चित्रांचा संदर्भ लक्षात घेऊन गोष्ट पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला आहे.
२	दिलेल्या चित्रांवरून संदर्भ घेऊन सलग लेखन, काही वेळा वाक्यरचना विस्कळीत असू शकेल, त्रोटक लेखन.
१	सुटी सुटी वाक्ये लिहिलेली आहेत. वाक्यात सलगता नाही.
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा केवळ शब्दलेखन.

अपठीत उतारा – तोंडी परीक्षा

आपल्याला सगळ्या मुंग्या सारख्याच दिसतात; पण एखादी मुंगी आपल्याला वसाहतीमधील आहे, की दुसऱ्या वसाहतीमधील आहे, हे मुंग्यांनाच ओळखता येते. वेगवेगळ्या वसाहतींच्या मुंग्यांना विशिष्ट असा गंध असतो. मुंग्या मिश्यांच्या सहाय्याने तो गंध ओळखतात. रांगेत जाणाऱ्या दोन मुंग्या एकमेकांना कधी कधी भेटताना दिसतात त्यामागे हेच कारण आहे.

एखादे संकट आल्यावर मुंग्या लगेच एकमेकांना सावध करतात. यासाठी मुंग्या वेगळ्या प्रकारचे गंधकण बाहेर सोडतात. या गंधकणांचा सुगावा लागताच इतर मुंग्या त्या मुंगीच्या मदतीसाठी ताबडतोब धावत येतात. त्याबरोबर सावधानतेचा इशारा देणारे गंधकणसुद्धा हवेत सोडतात. त्यात एखाद्या मुंगीला चिरडले, तर या गंधकणांचा परिणाम अधिक तिब्र होतो. अशा वेळी अधिक प्रमाणात हे गंधकण सोडले जातात.

तोंडी प्रश्न

- प्र.१ ला : मुंग्या कशाच्या सहाय्याने गंध ओळखतात? (गुण १)
- प्र.२ रा : वेगळ्या वसाहतीतील मुंगी आहे, हे मुंग्या कशावरून ओळखतील? (गुण २)
- प्र.३ रा : एखाद्या मुंगीला चिरडले तर काय होते? (गुण २)

तोंडी प्रश्नांबाबत शिक्षकांसाठी सूचना

खालील उताऱ्याचे प्रकटवाचन करून घेणे.

प्रश्नकर्त्यासाठी सूचना :

- * हा प्रश्न प्रकट वाचनाचे कौशल्य तपासण्यासाठी आहे.
- * हा प्रश्न तोंडी असल्याने एकेका विद्यार्थ्याला जवळ बोलावून विचारायचा आहे.
- * वर्गात जास्त मुले असल्यास दोन ते तीन दिवसांत चाचणीचा हा भाग पूर्ण करता येईल.

प्रश्नकर्त्याने देण्याची सूचना :

मी तुला एक उतारा वाचायला देणार आहे. तो उतारा मोठ्या आवाजात वाच.

वाचनासाठी गुणदान :

एकुण गुण : १०

गुण	निकष
५	उताऱ्याचे स्वराघातासह प्रकट वाचन. गती महत्त्वाची नाही, वाक्यांचे परत वाचन चालेल.
४	काही वाक्यांचे स्वराघातासह प्रकट वाचन.
३	उताऱ्याचे प्रयत्नपूर्वक वाचन. आधी मनात वाचून मग प्रकट वाचन चालेल. वाचनातून वाक्याचा बोध होतो आहे.
२	मदत न करता शब्दांचे वाचन. वाचनातून वाक्याचा बोध नाही.
१	मदत करून काही शब्दांचे वाचन, वाचनातून वाक्याचा बोध नाही.
०	मुलाने उतारा वाचण्यात रस दाखविला नाही, मदत करूनही वाचता आले नाही.

अपेक्षित उत्तरे

- प्र.१. मुंग्या मिश्यांच्या सहाय्याने गंध ओळखतात. (गुण १)
- प्र.२. वेगवेगळ्या वसाहतीतील मुंग्या विशिष्ट गंधामुळे ओळखता येतात. (गुण २)
- प्र.३. मुंगीला चिरडल्यास गंधकणांचा परिणाम अधिक तीव्र होतो. अशावेळी अधिक तीव्र हातो. अशावेळी अधिक प्रमाणात गंधकण सोडले जातात. (गुण २)
- (या आशयाचे स्वभाषेतील उत्तर स्विकारता येईल.)

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र.2 - 2018-19

इयत्ता : चौथी

विषय : गणित (लेखी) (मराठी माध्यम)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी क्रमांक : _____

शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____

केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____

लेखी गुण : 30 प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
प्राप्त गुण																				
कमाल गुण	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

प्रश्न क्रमांक	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	प्राप्त	तोंडी	एकूण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण														
कमाल गुण	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	30	

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडवावेत.
- 2) प्रत्येक उपप्रश्नास एक गुण आहे.
- 3) ज्या प्रश्नांना पर्याय दिले आहेत त्यातील अचूक पर्यायाला गोल करावा.

प्र.1 ला - प्रियंकाने 351 रू. साडी व 156 रू. चे खेळणे विकत घेतले तर तिने एकूण किती रूपयांची खरेदी केली?

- 1) 195 2) 205 3) 507 4) 617

प्र.2 रा - 4 किलो तूरडाळ 276 रू. व 10 किलो तांदूळ 400 रूपयास घेतले तर एकूण किती रूपयांची खरेदी केली?

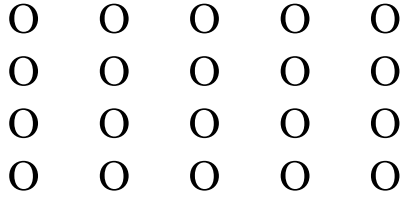
- 1) 124 2) 410 3) 690 4) 676

प्र.3 रा - 2017 मध्ये एका गावाची लोकसंख्या 52,794 होती. सन 2018 मध्ये ती 64,504 एवढी झाली तर गावाची लोकसंख्या कितीने वाढली?

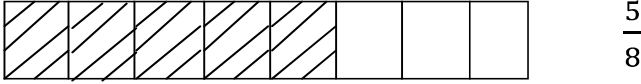
- 1) 4035 2) 11710 3) 64504 4) 117288

प्र.4 था - वजाबाकी 1000 येईल असे शाब्दिक उदाहरण तयार कर.

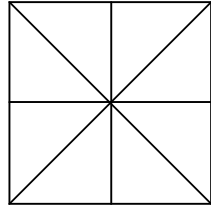
प्र.5 वा - खालील वस्तूसमूहाचा पाऊण भाग रंगव.

प्र.6 वा - मोठ्या अपूर्णाकाला गोल कर.

प्र.7 वा - दिलेल्या आकृतीचा $\frac{4}{8}$ भाग पेन्सिलने रंगव.

प्र.8 वा - एका रेषची लांबी जर 8 से.मी. आहे म्हणजेच मिमी आहे.

- 1) 800 मिमी 2) 80 मिमी 3) 8 मिमी 4) 8000 मिमी

प्र.9 वा - चौकटीत योग्य संख्या लिही.

1750 मीटर = किमी मीटर

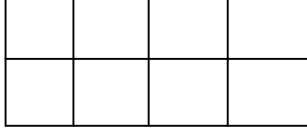
प्र.10 वा - साडेतीन लीटर पेट्रोलची किंमत जर 245 रू. असेल तर 1 लीटर पेट्रोलची किंमत काढ?

- 1) 70 2) 80 3) 90 4) 245

प्र.11 वा - एका चौरसाकृती रूमालाची परिमिती 16 सेमी असेल तर एक बाजू किती सेमी असेल?

- 1) 4 सेमी 2) 5 सेमी 3) 6 सेमी 4) 7 सेमी

प्र.12 वा - खालील आकृतीचे क्षेत्रफळ काढा. (सर्व चौरस हे 1 चौरस सेमीचे आहेत)

- 1) 8 चौ.सेमी 2) 9 चौ.सेमी 3) 10 चौ.सेमी 4) 11 चौ.सेमी

प्र.13 वा - एका आयताकार शेताला तारेचे कुंपण घालायचे आहे. शेताच्या बाजू 135 मी, 155 मी, 135 मी आणि 155 मी आहेत तर त्या शेताला किती मीटर तार लागेल?

- 1) 280 मी 2) 155 मी 3) 380 मी 4) 580 मी

प्र.14 वा - गुणाकार कर.

$$223 \times 3$$

प्र.15 वा - एका टोपलीत 21 जांभळे तर तीन टोपल्यांमध्ये किती?

- 1) 24 2) 19 3) 63 4) 21

प्र.16 वा - एक मोटारसायकल 1 लीटर पेट्रोलमध्ये 40 किमी अंतर जाते तर 15 लीटर पेट्रोलमध्ये किती अंतर जाईल?

- 1) 55 किमी 2) 56 किमी 3) 25 किमी 4) 600 किमी

प्र.17 वा → $59 \div 9$ भागाकार कर.

भागाकार व बाकी

प्र.18 वा → 65 वद्यांचे 8 विद्यार्थ्यांना समान वाटप करा. प्रत्येकाला किती वद्या मिळतील? व किती उरतील?

- 1) 8, 1 2) 7, 1 3) 6, 1 4) 5, 1

प्र.19 वा - एका बागेत 9 रांगामध्ये एकूण 180 रोपे लावली. जर प्रत्येक रांगेतील रोपांची संख्या समान असेल, तर प्रत्येक रांगेत किती रोपे लावली?

- 1) 20 2) 30 3) 40 4) 50

एका शहरातील शाळांनी केरळ पूरग्रस्तांसाठी मदत जमा केली. ती मदत दर्शविणारा चित्रालेख खाली दिला आहे. चित्रालेख पाहून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

(प्रमाण - 5 शाळांसाठी एक चित्र)

मदतीचे स्वरूप	मदत करणाऱ्या शाळा
औषधे	
खाद्यपदार्थ	
कपडे	
रोख रक्कम	

प्र.20 वा - औषधाची मदत देणाऱ्या शाळांची संख्या किती?

- 1) 3 2) 5 3) 15 4) 20

प्र.21 वा - खाद्यपदार्थाची मदत करणाऱ्या शाळापेक्षा रोख रक्कमची मदत करणाऱ्या शाळा कितीने जास्त आहे?

- 1) 3 2) 5 3) 15 4) 20

प्र.22 वा - कपडे व रोख रक्कम यांची मदत करणाऱ्या एकूण शाळा किती?

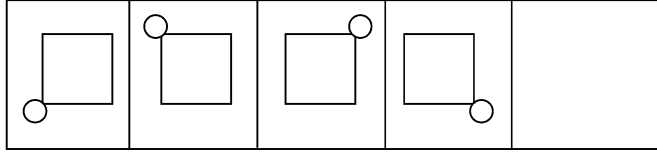
- 1) 10 2) 15 3) 20 4) 45

प्र.23 वा - आकृतीबंध पूर्ण करा.

15	20	25		35	40	45

- 1) 5 2) 10 3) 30 4) 34

प्र.24 वा - आकृतिबंध पूर्ण कर.

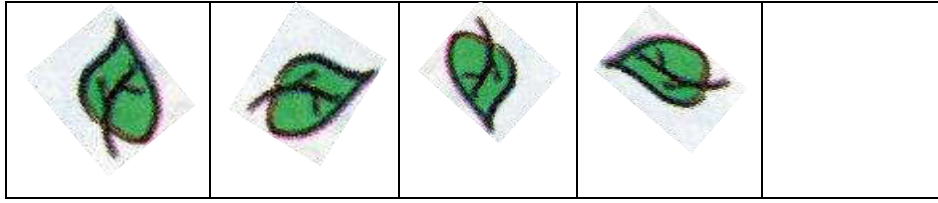
- 1) 2) 3) 4)

प्र.25 वा - संख्यांचा आकृतीबंध पूर्ण कर.

207	217	227	237	

- 1) 207 2) 257 3) 238 4) 247

प्र.26 वा - आकृतीबंध पूर्ण कर.

- 1) 2) 3) 4)

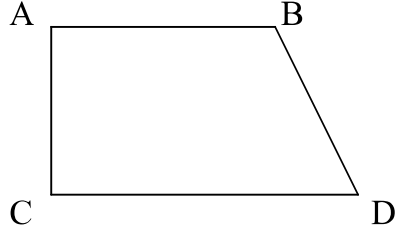
प्र.27 वा - एका गावाची एकूण लोकसंख्या 5,840 आहे त्यापैकी स्त्रियांची संख्या 2548 असल्यास पुरुषांची संख्या किती?

- 1) 8388 2) 3282 3) 4292 4) 3292

प्र.28 वा - एका शाळेचा क्रीडा महोत्सव जानेवारी महिन्यात 15 तारखेला सुरु झाला व 20 तारखेला संपला. तर क्रीडा महोत्सवाचा कालावधी किती दिवसांचा होता?

- 1) 4 दिवस 2) 5 दिवस 3) 6 दिवस 4) 7 दिवस

प्र.29 वा - खालील आकृतीच्या बाजूंची संख्या लिही.

1) 3

2) 4

3) 5

4) 6

प्र.30 वा - लॅटीस पद्धतीने गुणाकार कर.

38 X 24

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र. २ - २०१८-१९

इयत्ता : चौथी

विषय : परिसर अभ्यास (मराठी माध्यम)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी पत्रक : _____
 शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____
 केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____
 एकुण गुण : _____ प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	१	२	३	प्रात्य.	तोंडी	एकुण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण							
कमाल गुण	१०	१०	१०	५	५	४०	

तोंडी चाचणीची उत्तरे येथे लिही. (प्रत्येकी १ गुण)

- १) _____

- २) _____

- ३) _____

- ४) _____

- ५) _____

लेखी चाचणी

सूचना - ज्या उपप्रश्नांच्या पुढे (गुण २) असे लिहीले आहे ते उपप्रश्न २ गुणांसाठी आहेत. उर्वरित सर्व उपप्रश्न प्रत्येकी १ गुणासाठी आहेत.

प्रश्न क्र.१ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

अ) नकाशावर वरच्या भागाला कोणती दिशा दर्शविलेली असते? योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) पूर्व	२) पश्चिम
३) उत्तर	४) दक्षिण

ब) तुझ्या गावात सूर्य पूर्वेला उगवतो तर अमरावतीला तो कोणत्या दिशेला उगवेल?

योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) पूर्व	२) पश्चिम
३) उत्तर	४) दक्षिण

क) शाळेतून घरी जातांना रंजना स्मिताला समोरून दिसणारा सूर्य दाखवत आहे, तर त्या दोघी कोणत्या दिशेने जात आहे. योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) पूर्व	२) पश्चिम
३) उत्तर	४) दक्षिण

ड) नकाशामध्ये कोणत्या घटकांचा समावेश केला जात नाही? योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) स्थिर असणाऱ्या वस्तूंचा
२) एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी हालणाऱ्या वस्तूंचा
३) प्रमाणाचा
४) शिर्षकाचा

इ) गडावरील जमाखर्चाचा हिशेब ठेवण्याचे काम कोण करायचे? योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) कारखानीस	२) किल्लेदार
३) हवालदार	४) सबनीस

फ) 'बारगीर' व 'शिलेदार' हे शिवरायांच्या सैन्याच्या कोणत्या दलाचे भाग होते?
योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) पायदळ २) घोडदळ ३) आरमार ४) गुप्तहेर

ग) तुझ्या परिसरातील माननिर्मित व निसर्गनिर्मित वस्तू आठव व लिही. (गुण २)

ह) स्वराज्याचे महत्व तुझ्या शब्दात स्पष्ट कर?

प्रश्न क्र.२ – खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

अ) फरहान बाजारातून आणलेली फळे खात आहे परंतु जास्मीन नुडल्ससाठी रडत आहे, तुला कोणाची कृती आवडली ते लिही?

ब) तुझ्या शाळेमध्ये जिथे प्राण्यांना पाणी पिण्यासाठी पाणवठा केलेला आहे तिथे तुला खेळायचे आहे व तिथेच प्राणी पाणी पित आहे तेव्हा तू काय करशील? योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) प्राण्यांना हाकलून देवू २) प्राण्यांना दगड मारू
३) प्राण्यांना पाणी पिवू देवू ४) पाण्यामध्ये दगड मारू

क) शाळेत जात अतसांना तुला एक अंध मुलगा रस्ता क्रॉस करतांना दिसला परंतु त्याला गर्दीमुळे रस्ता क्रॉस करणे जमत नव्हते तेव्हा तू काय करशील? योग्य पर्यायाला गोल कर.

१) त्याच्याकडे दुर्लक्ष करून निघून जाईन
२) एवढ्या गर्दीत कशाला आला असे सुनवेल.
३) तू तुझ्या पांढऱ्या काठीचा वापर का करत नाही असे दरडावेल
४) त्याला हात धरून रस्ता क्रॉस करून देईन.

ड) खालील वाक्यातील चुकीचा शब्द खोड.

कर्णबधीर विद्यार्थी संवाद साधण्यासाठी ब्रेल लिपीचा / खुणांच्या भाषेचा उपयोग करतात.

इ) शिवरायांच्या अष्टप्रधान मंडळात सेनापती कोण होते? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) मोरेश्वर पंडीतराव २) अण्णाजी दत्तो
३) मोरे त्रिंबक पिंगळे ४) हंबीरराव मोहिते

फ) स्वराज्याचा पत्रव्यवहार कोण सांभाळायचे? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) अमात्य २) न्यायाधीश
३) मंत्री ४) उपमंत्री

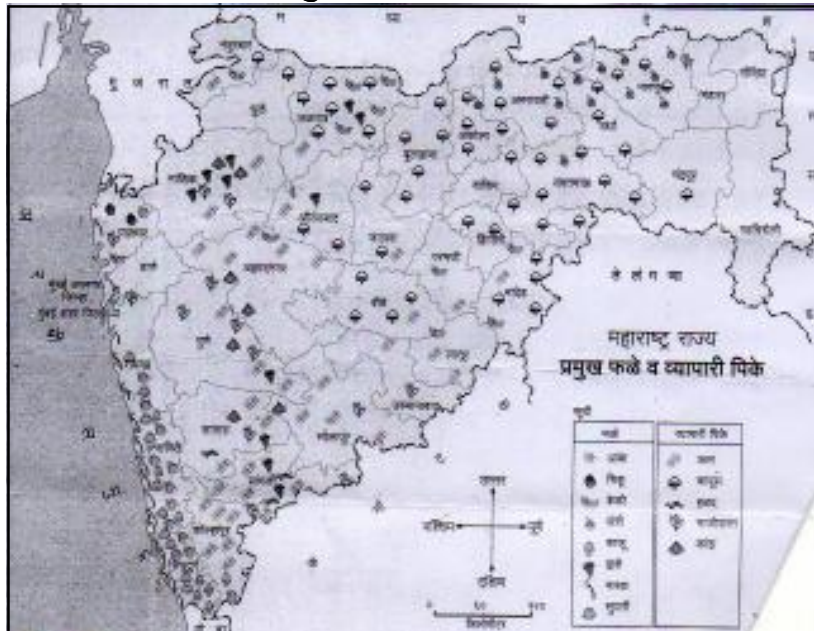
ग) "मुलिंनाही शिक्षणाचा आनंद मिळाला पाहिजे" तुझे मत स्पष्ट कर? (२ गुण)

.....
.....
.....
.....

ह) शिवाजी महाराजांच्या लष्करी व्यवस्थेत गुप्तहेर खात्याचे महत्व सांग? (२ गुण)

.....
.....
.....
.....

प्रश्न क्र.३ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

अ) खालील काही जिल्ह्यांची नावे व प्रसिद्ध खाद्य पदार्थ दिले आहेत. त्यामधे एक चुकीची जोडी आहे. ती शोध व योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) जळगाव - केळी २) सिंधुदुर्ग - नारळ
३) नाशिक - संत्रा बर्फी ४) नाशिक - कांदा

ब) थंड हवेच्या ठिकाणी कॉफीचे उत्पादन घेतल्या जाते. खालील कोणत्या ठिकाणी तुला कॉफीचे मळे पहायला मिळतील? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) औरंगाबाद २) नागपूर
३) महाबळेश्वर ४) मुंबई

क) महाराष्ट्रातील अरबी समुद्राच्या किनारी भागात असलेल्या कोणत्या जिल्ह्यात आंब्याचे उत्पादन अधिक प्रमाणात होते? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) पालघर २) ठाणे
३) रत्नागिरी ४) कोल्हापूर

ड) पुढीलपैकी कोणते चित्र निसर्गनिर्मित घटकाचे आहे? ओळख व योग्य पर्यायाला गोल कर.

१)

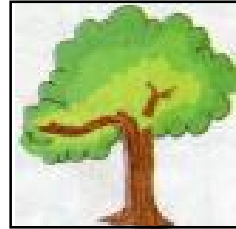
पाण्याची टाकी

२)

विहीर

३)

वृक्ष

४)

घर

इ) खालीलपैकी कोणता किल्ला सध्या तामिळनाडू राज्यात आहे? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) रायगड २) गोवळकोंडा
३) जंजीरा ४) जिंजी

फ) आरमार म्हणजे -----? योग्य पर्यायाला गोल कर.

- १) समुद्र किनाऱ्यावरील किल्ले २) समुद्री सैनिकांचा समूह
३) युद्धनौकांचा समूह ४) तोफांचा संच

विषय : परिसर अभ्यास (मराठी माध्यम)

इयत्ता : चौथी

उत्तर सुची

तोंडी चाचणी

- प्र. १ ला - चार - पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण
प्र. २ रा - अमरावती
प्र. ३ रा - २१ जुन
प्र. ४ था - बाबा आमटे
प्र. ५ वा - मोबाईल, इंटरनेट

लेखी चाचणी

प्रश्न क्र.१ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) ३) उत्तर
ब) १) पूर्व
क) २) पश्चिम
ड) २) एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी हालणान्या वस्तूंचा
इ) ४) सबनीस
फ) ४) गुप्तहेर
ग) मानवनिर्मित वस्तू - घरे, विहीर, नळ, मैदान, खूर्ची, घरातील वस्तू, मंदिर, पुतळा इ.
निसर्गनिर्मित वस्तू - झाड, डोंगर, नदी, टेकडी, पर्वत, इ.
ह) स्वराज्यामुळे आपली गुलामगिरीतून सुटका होवून आपणास स्वातंत्र्य प्राप्त होते तसेच आपले हक्क आपणास मिळतात व परकीय सत्तेचा त्रासातून सुटका होते.

प्रश्न क्र.२ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) फरहान बाजारातून आणलेली फळे खात आहे.
ब) ३) प्राण्यांना पाणी पिवू देवू

- क) ४) त्याला हात धरून रस्ता क्रॉस करून देईन.
- ड) ब्रेल लिपीचा शब्द खोडणे.
- इ) ४) हंबीरराव मोहिते
- फ) ३) मंत्री
- ग) काही वेळेला भावंडांना सांभाळणे, घरकाम, विहीरीवरून पाणी भरणे इ. कामे मुलींवर सोपविली जाते. तसेच घरची आर्थिक परिस्थिती, अनेक गैरसमज या कारणामुळे त्यांचे शिक्षण राहते. अशा किंवा कोणत्याही कारणामुळे मुलींचे शिक्षण पडता काम नये. त्यांनाही शिक्षणाचा आनंद मिळाला पाहिजे.
- ह) शिवाजी महाराज गनिमी कावा पद्धतीनी लढाई लढायचे. यामध्ये शत्रूला कोणत्या ठिकाणावर गाठायचे ज्यामुळे आपला विजय निश्चित होईल याकरिता माहिती आणण्याचे काम गुप्तहेर खाते करायचे. त्याचप्रमाणे स्वराज्यातील फीतूर असलेल्यांची माहिती काढायचे काम गुप्तहेर खाते करायचे.

प्रश्न क्र.३ – खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) ३) नाशिक – संत्रा बर्फी
- ब) ३) महाबळेश्वर
- क) ३) रत्नागिरी
- ड) वृक्ष
- इ) ४) जिंजी
- फ) ३) युद्धनौकांचा समूह
- ग) विवाह, जन्म-मृत्यू आणि स्थलांतर यामुळे आपल्या कुटुंबातील सदस्यांची संख्या कमी-अधिक होत राहते. नवी पिढी जन्माला येणे, यामुळे कुटुंबाची वाढ होते तर आजार अपघात या कारणामुळे सदस्य दगावतात व कुटुंबाची संख्या कमी होते.
- ह) शिवरायांनी राजधानीसाठी रायगडाची निवड केली कारण हा किल्ला मजबूत होता. या किल्ल्यावरून स्वराज्यावर देखरेख करणे सोपे होते. येथून शत्रूवर नजर ठेवणे सोपे होते.

शिक्षकांसाठी माहितीपत्रक परिसर अभ्यास (मराठी माध्यम)
जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था (DIECPD) अमरावती

प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र
शैक्षणिक प्रगती चाचणी
संकलित मूल्यमापन चाचणी - ॥ : 2018-19
विषय : परिसर अभ्यास

शिक्षकांसाठी तोंडी, प्रात्यक्षिक व लेखी चाचणीकरिता सूचना (इयत्ता तिसरी ते पाचवी)

शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून इयत्तानिहाय व विषयनिहाय अध्ययन निष्पत्तीचे विकसन करण्यात आले आहे. या अध्ययन निष्पत्ती पाठ्यपुस्तकांमध्ये देखील छापण्यात आल्या आहेत.

राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांच्या सूचनेनुसार विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक संपादनूक ही अध्ययन निष्पत्तीच्या आधारे तपासली जाणार आहे. या पुढील काळात होणारी सर्व राष्ट्रीय संपादनूक सर्वेक्षणे ही अध्ययन निष्पत्तीवर आधारित असणार आहेत. त्यामुळे संकलित मूल्यमापन चाचणी-॥ विकसित करतांना संबंधित इयत्तांच्या व विषयांच्या अध्ययन निष्पत्ती / क्षमता विचारात घेतल्या आहेत.

लेखी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना

- 1) उत्तरसूचीमध्ये दिल्याप्रमाणे अचूक उत्तरे विद्यार्थ्यांनी नोंदविल्यास पूर्ण गुणदान करावे.
- 2) इयत्ता तिसरी व चौथी करिता, प्रश्न क्र. 1 ते 3 चे उपप्रश्न ग ते ह या उपप्रश्नांसाठी सूचनेप्रमाणे एक प्रतिसाद/मुद्दा/बाब नोंदविल्यास 1 गुण द्यावा. दोन प्रतिसाद/मुद्दे/बाबी नोंदविल्यास २ गुण द्यावेत.
- 3) इयत्ता पाचवी करिता, प्रश्न क्र. 1 ते 4 चे उपप्रश्न इ ते ग या उपप्रश्नांसाठी सूचनेप्रमाणे एक प्रतिसाद/मुद्दा/बाब नोंदविल्यास 1 गुण द्यावा. दोन प्रतिसाद/मुद्दे/बाबी नोंदविल्यास २ गुण द्यावेत.

इयत्ता तिसरी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये अ ते ह असे आठ उपप्रश्न आहेत.

2) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये अ ते फ हे सहा उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.

3) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये ग ते ह हे दोन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत.

इयत्ता चौथी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये अ ते ह असे आठ उपप्रश्न आहेत.

2) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये अ ते फ हे सहा उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.

3) प्रश्न क्र. 1 ते 3 मध्ये ग ते ह हे दोन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत.

इयत्ता-पाचवी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये अ ते ह असे आठ उपप्रश्न आहेत.

2) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये अ ते फ हे सहा उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.

3) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये ग ते ह हे दोन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत

तोंडी प्रश्न

सर्वसाधारण सूचना : इयत्ता - तिसरी ते पाचवी

- सूचना:** १) विद्यार्थ्यांनी तोंडी प्रश्नांची उत्तरे मनात विचार करून लिहावयाची आहेत.
२) तोंडी प्रश्न विचारण्यापूर्वी लेखी चाचणी विद्यार्थ्यांना वितरीत करावी. त्यानंतर सर्व वर्गाला उद्देशून तोंडी प्रश्न विचारावे. ०१ ते ०५ या क्रमांकावर विद्यार्थ्यांना योग्य प्रतिसाद लेखी स्वरूपात नोंदविण्यास सांगावे.
-

इयत्ता - तिसरी

5 गुण

- 1 : वाहतुकीच्या दोन साधनांची नावे सांग.
- 2 : दुधापासून तयार होणा-या दोन पदार्थांची नावे सांग.
- 3 : ज्ञानेंद्रियांची नावे सांग (कोणतेही 3).
- 4 : “पांढरा कोट घालून मी लोकांना तपासतो/ते.” सांग मी कोण?
- 5 : सूर्य कोणत्या दिशेला उगवतो व कोणत्या दिशेला मावळतो?

इयत्ता - चौथी

5 गुण

- 1 : मुख्य दिशा किती व कोणत्या?
- 2 : आपल्या जिल्ह्याचे नांव काय?
- 3 : सर्वात मोठा दिवस कोणत्या तारखेला असतो?
- 4 : कृष्णरोग्यांसाठी कोणी आपले आयुष्य घालवले?
- 5 : आधुनिक संदेशवहनाच्या दोन साधनांची नावे सांग.

इयत्ता - पाचवी

5 गुण

- 1 : प्रतिजैविक म्हणून लोणचे टिकविण्याकरिता आपल्या घरी काय टाकतात?
- 2 : रस्त्याने चालतांना नेहमी आपल्या कोणत्या बाजूने चालावे?
- 3 : LPG चे विस्तारित रूप (Long Form) काय ?
- 4 : प्रसारमाध्यमांची साधने सांग.
- 5 : पाणी शुद्ध करण्याकरिता घरी कोणकोणत्या पद्धती वापरतात?

प्रात्यक्षिककरिता गुणांकन पद्धती

सर्वसाधारण सूचना : इयत्ता - तिसरी ते पाचवी गुण - 5

प्रात्यक्षिक परीक्षे करिता असलेल्या प्रयोगांची यादी वाचून घ्यावी, आणि प्रात्यक्षिक परीक्षेपूर्वी साहित्य उपलब्ध करून घ्यावे. प्रात्यक्षिक परीक्षा घेतांना आवश्यक साहित्यांचा वापर करणे अनिवार्य आहे.

खाली प्रयोगांची यादी दिलेली आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्याला कोणत्याही एका प्रयोगाची निवड करून प्रात्यक्षिक करण्यास सांगावे.

गुणांकन निकषानुसार करावे. गरजेनुसार गुणांकन निकषामध्ये बदल होवू शकतो.

1) साहित्याची जुळवाजुळव	1 गुण
2) साहित्याची मांडणी	1 गुण
3) अचूक पद्धती	1 गुण
4) योग्य निरीक्षण	1 गुण
5) निष्कर्ष काढणे	1 गुण

इयत्ता - तिसरी : प्रयोगाची यादी

P 1	डोळ्यावर पट्टी बांधून दिलेला पदार्थ / वस्तू मऊ आहे कि खरबडीत ते ओळखणे. साहित्य : स्पंज, कापूस, रुमाल, सॅन्ड पेपर, ताराची घासणी. इ. अनुमान :
P 2	तुझ्या कुटुंबवृक्ष तयार कर. साहित्य : कोरा कागद, स्केच पेन इ. अनुमान :
P 3	पाण्यात रांगोळी विरघळते किवा नाही ते पाहणे. साहित्य : काचेचा ग्लास, पाणी, रांगोळी(रंग न लावलेली) अनुमान :
P 4	हाताचे विविध भाग (दंड, कोपर, अग्रबाहू, मनगट, तळहात, बोट इ.) दाखवणे. अनुमान :
P 5	दिलेल्या विविध पदार्थांची चव अनुभवून सांगणे. साहित्य : मीठ, साखर, कारले, लिंबू इ. अनुमान :

इयत्ता - चौथी : प्रयोगाची यादी

P 1	द्रावणीय व अद्रावणीय पदार्थ ओळखणे. साहित्य : काचेचे ग्लास 4 , पाणी, मीठ, साखर, माती, चहापत्ती. अनुमान :
P 2	पाण्यात तरंगणारे पदार्थ शोधणे. साहित्य : भांडे, पाणी, लाकळी ठोकळा, लोखंडी पट्टी, थर्माकोल बॉल. इ. अनुमान :
P 3	रिकाम्या भांड्यात हवा असते हे अभ्यासणे.. साहित्य : बाटली, मोठी बादलीभरून पाणी. अनुमान :
P 4	पाणी निवळणे. साहित्य : माती, पाणी, चंचूपात्र 2 अनुमान :
P 5	ऋतूनुसार उपलब्ध होणाऱ्या फळांचे वर्गीकरण करणे. साहित्य : सर्व ऋतूत येणाऱ्या फळांची चित्रे, ऋतूंचा चार्ट. अनुमान :

इयत्ता - पाचवी : प्रयोगाची यादी

P 1	अन्न घटकांचे वर्गीकरण करणे. (पिष्टमय पदार्थ, प्रथिने, कडधान्य, खनिजे) साहित्य : डाळी, तेल, ज्वारी, तांदूळ, भाज्या. अनुमान :
P 2	जलशुद्धीकरण यंत्राची मांडणी कर. साहित्य : बॉटल, बारीक वाळू, जाड वाळू, कोळसा, कापड, इ. अनुमान :
P 3	बटाट्याच्या फोडीवर आयोडीनचे तीन थेंब टाकल्यास काय होईल? निरीक्षण करून निष्कर्ष काढणे. साहित्य : बटाटा, आयोडीन, सुरी. अनुमान :
P 4	पदार्थांच्या अवस्थांनुसार वर्गीकरण करणे. साहित्य : पाणी, धूर, वाफ, गोटे, पेन, तेल अनुमान :
P 5	पचेनेन्द्रीयांच्या विविध भागांची नावे सांगणे. साहित्य : पचनसंस्था चार्ट (नावे नसलेला) अनुमान :

